

Pla Director municipal de Cooperació de Terrassa (2022-2030)

Continguts

Presentació.....	6
Introducció.....	8
Missió.....	10
Visió.....	10
Principis.....	10
Objectius.....	12
Accions estratègiques.....	16
Sectors prioritaris.....	20
Salut visual.....	20
Nou model econòmic.....	21
Comunicació per a la transformació social.....	22
Dret a la ciutat.....	24
Modalitats.....	26
Iniciativa directa.....	26
Concertació amb altres actors.....	26
Iniciativa d'altres actors.....	27
Línies de treball i instruments.....	29
Cooperació per a la justícia global.....	29
Acció humanitària.....	30
Educació per a la ciutadania global.....	30
Prioritats geogràfiques.....	32
Recursos i Capacitats.....	33
Actors i Aliances.....	34
Avaluació i seguiment del pla.....	38
Annex 1. Metodologia d'elaboració del Pla Director.....	40
Annex 2. Detall del pla de treball.....	43
Annex 3. Avaluació de l'anterior Pla Director.....	46
Annex 4. Bibliografia.....	48
Acrònims.....	49
Glossari.....	50

Taules

Taula 1: Cronograma d'accions estratègiques.....	18
Taula 2: Desplegament dels sectors prioritaris per línies de treball i modalitats.....	28
Taula 3: Àrees i serveis municipals coproductors de la política de cooperació.....	36
Taula 4: Entitats del grup de seguiment del PDC.....	41
Taula 5: Sessió de reflexió amb el grup motor del CMSC.....	42
Taula 6: Pla de Treball.....	43
Taula 7: Conclusions i recomanacions de l'avaluació de l'anterior Pla director.....	46

Presentació

Terrassa podem dir que ja comença a tenir una llarga trajectòria en la cooperació per al desenvolupament. El 1994 l'Ajuntament en ple i per unanimitat va aprovar establir una partida pressupostària per a la cooperació internacional al desenvolupament. Era la resposta a la crida que s'havia fet des de entitats i societat civil per a que les administracions dediquessin el 0'7% a la solidaritat internacional.

La creació del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional va dotar de fonaments a un projecte que s'ha anat construint en base a diferents eixos: el suport a projectes de cooperació, la programació d'activitats per a l'educació de la ciutadania o les accions d'ajuda humanitària. Aquest Consell encara és avui una eina central de la cooperació de la nostra ciutat perquè ens ajuda a coordinar accions i treure major rendiment de l'esforç col·lectiu.

L'evolució de les polítiques de cooperació fa necessària una actualització dels instruments i de les modalitats que s'han fet servir fins ara, per tal de garantir l'eficàcia i l'eficiència de les accions i per respondre a una realitat que ens mena cap a una cooperació més tècnica i especialitzada. Està clar que ens hem d'adaptar i disposar d'una nova mirada que doni resposta a una realitat dinàmica i canviant i a un entorn que contínuament ens planteja reptes.

Cal que les polítiques locals s'adaptin a les noves realitats i que la cooperació per al desenvolupament esdevingui una política pública compromesa amb un lideratge d'aquest nou model, acompanyat de la força i del sentit crític de les entitats. Un lideratge que defineixi i concreti les capacitats en què Terrassa pot aportar més i millor a altres territoris.

En aquest sentit, la ciutat de Terrassa fa anys que està compromesa i treballa per fer efectius els drets humans, des de l'Administració local i també des del potent teixit associatiu de la ciutat. L'aposta de l'Ajuntament de Terrassa per la defensa dels drets humans es va iniciar fa anys, i ha assumit de manera progressiva la centralitat en el disseny de les polítiques públiques. L'any 2017 l'Ajuntament incorporà en el cartipàs una delegació expressa de Drets Humans que posà de relleu la voluntat de donar impuls a la defensa dels drets humans a la ciutat i el 2020 s'incorporà la mirada dels drets humans a tot el programa de govern. És tracta de posar les persones al centre dels projectes i actuacions, com a subjectes de dret.

L'objectiu millorar l'estat d'un món globalitzat i treballar amb les múltiples xarxes de la nostra ciutat per aquesta cooperació basada en l'enfoc en Drets Humans i una educació per a la justícia global que ens interpel·la a totes.

Estic plenament convençuda que l'elaboració d'aquest pla, fruit d'un treball compartit amb molts actors de diferents àmbits, estem fent una decidida passa endavant i establint les bases per a una cooperació realment transformadora i educadora.

Teresa Ciurana i Satlari
Regidora de Solidaritat i Cooperació Internacional

Introducció

La ciutat de Terrassa ha impulsat la cooperació internacional durant dècades com pocs municipis ho han fet al context català i estatal. Després de Barcelona, és el segon municipi amb més recursos totals disponibles a Catalunya i un dels més importants també al conjunt espanyol. Disposa d'un valuós teixit d'entitats especialitzades i participa a diferents xarxes internacionals, fet que li dona una projecció important al món local que treballa per a la justícia global.

El 2021 es va dur a terme l'avaluació del Pla director de cooperació per al període 2014-2020, amb el suport de la DIBA. Les lliçons i recomanacions d'aquella avaluació, realitzada de la manera més participada possible en el bell mig de la pandèmia provocada per la COVID-19, han guiat la realització d'aquest tercer pla director de la ciutat. En trobareu un resum de les principals conclusions i recomanacions a la 7 (pàg.45).

En aquest sentit, l'actual pla constitueix una reorientació estratègica que dona continuïtat a aportacions clau de l'anterior pla, compassant-les amb els ritmes i les possibilitats reals del municipi: l'enfocament de gènere basat en drets humans, la transversalitat de la política de cooperació o la incorporació de les capacitats existents a la ciutat, entre d'altres. D'altra banda, la consolidació de l'Agenda 2030 com a referent internacional en polítiques públiques de desenvolupament, obliguen a l'alineament de l'estratègia amb aquest marc, que encara no existia quan es va aprovar l'anterior.

Una de les claus sobre les que incideix el present pla és la transversalitat i la coproducció de la política de cooperació per part dels diferents serveis involucrats. En aquest sentit, la metodologia, tal i com s'explica a l'annex corresponent, va apostar per seleccionar una sèrie d'àmbits on es van detectar potencialitats que podien conferir un valor afegit i diferenciat a la cooperació internacional que impulsi Terrassa. És va convocar a electes i responsables tècnics/ques per identificar les estratègies, programes i accions concretes que podien alinear-se i retroalimentar-se de manera natural amb la cooperació internacional. Sobre aquesta base, es van convocar diferents grups focals, en els quals van participar també altres agents presents a la ciutat (entitats, universitats, cooperatives, etc.), per afinar i començar a concretar les prioritats sectorials que el present document recull.

En efecte, es manté la voluntat de concertar iniciatives, esforços i capacitats presents a la ciutat, ja recollida a l'anterior pla, i de construir espais de governança que permetin acompanyar aquesta coproducció de la manera més transparent i participada possible. Un dels punts claus de la present estratègia és posar les condicions necessàries perquè la coproducció sigui possible, i tant l'Ajuntament com la societat civil puguin treballar junts.

Això no significa, en cap cas, obviar el fet de que les entitats especialitzades continuaran sent el principal actor executor de recursos, però ha de permetre un major lideratge de l'Ajuntament i, sobretot, l'alineament amb el conjunt de les seves polítiques.

Aquesta major apropiació per part de l'Ajuntament del que ha de ser una política pública plenament activa, ha de poder ser compatible amb el reforç de la societat civil organitzada, la mobilització ciutadana i la inclusió de nous actors, que reforcin el lligam entre els reptes locals i globals als que s'enfronten Terrassa i les ciutats amb les que col·labori per superar-los i augmentar la seva resiliència.

La metodologia ha previst la formació d'un grup de treball amb les entitats del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional que ho han sol·licitat, celebrant-se amb elles diferents tallers orientats a reflexionar sobre l'enfocament de gènere, de drets humans, el rol de l'educació i el concepte de cooperació concertada, a partir d'experiències específiques d'altres entitats, ajuntaments i contextos. Aquestes reflexions han estat integrades també en l'estratègia. De la mateixa manera, els partits polítics amb representació al consistori, com a membres del Consell, han participat a aquests tallers i amb posterioritat a una sessió de validació de les línies mestres del nou Pla. Aquest ha d'estendre's fins la fi del marc de l'Agenda 2030, a través de diferents mandats, fet que obliga a dissenyar una política de consens i amb capacitat d'integrar la pluralitat de mirades i contribucions que pot fer Terrassa a la justícia global.

Missió

La **missió** de la cooperació internacional des de Terrassa és donar suport al desplegament efectiu dels drets humans a aquells països i comunitats més desfavorides del món, millorant les seves condicions de vida, i impulsar una ciutadania compromesa amb la justícia global al municipi.

Visió

En acabar el període de vigència del present Pla director, la cooperació a Terrassa haurà esdevingut una política pública activa, liderada per l'Ajuntament i coparticipada per tots els actors interessats presents a la ciutat, havent contribuït activament al desplegament de l'Agenda 2030.

Estarà coordinada amb la resta de polítiques públiques i estratègies municipals, especialment amb aquelles amb les que s'ha identificat un encaix amb més valor afegit per part del municipi i amb l'objectiu de contribuir a la justícia global.

Principis

La política de cooperació al municipi es basa en un seguit de principis, que orienten el seu disseny i posada en pràctica:

- S'adopta l' **Enfocament de gènere i basat en els Drets Humans** (EGiBDH), superant gradualment la visió de cobertura de necessitats. La política de cooperació es dissenyarà per construir i consolidar el conjunt de drets individuals i col·lectius allà on arribi, tot contribuint a l'erradicació de les desigualtats estructurals entre homes i dones. L'equitat entre gèneres esdevindrà un component transversal a totes les línies i modalitats.
- La cooperació de Terrassa se centra en el seu **valor afegit**, creat gràcies a l'exercici de les seves competències, la trajectòria de ciutat i la seva experiència gestora, més enllà de la mobilització de recursos econòmics. En aquest sentit, és una cooperació **municipalista**, posant en valor aquesta aportació en el conjunt del sistema de cooperació català, estatal i europeu, conscient del paper diferenciat dels municipis i la necessitat de la seva actuació, en tant que titulars d'obligacions, en el desplegament dels drets humans.

- La societat civil organitzada de la població és un actiu fonamental, sense el qual no és possible posar en pràctica aquesta política. En aquest sentit, la cooperació ha de ser **participativa, plural i de consens**, de manera que pugui articular totes les capacitats i sensibilitats dels actors presents. El govern municipal l'encapçala, fomentant en tot moment l'aliança i la participació de tots els agents.
- Malgrat les grans capacitats presents a la ciutat, la **col·laboració amb altres ens locals** i administracions públiques catalanes o estatals, és del tot necessària. Mitjançant aquesta col·laboració entre agents públics, es potenciaran els processos d'aprenentatge i l'optimització dels recursos i els impactes aconseguits.
- La cooperació **s'alineja amb l'aposta estratègica recollida al Programa de Govern** i amb la resta de polítiques públiques i planificacions, emmarcades en l'Agenda 2030 i dins l'acompliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de Nacions Unides. Ha de servir per potenciar les apostes polítiques de la ciutat, vinculant la dimensió local amb la global.
- S'estableixen **relacions horitzontals** i obertes a intercanviar coneixements per entomar reptes compartits amb altres municipis i comunitats. La cooperació s'entén com un espai d'articulació política amb municipis amb visions properes i d'aprenentatge al mateix nivell amb altres realitats, fugint de qualsevol plantejament colonial.
- La cooperació és un **element integrador de la població** amb diferents orígens, alhora que una finestra oberta al món, que col·labori amb l'enxarxament global de la ciutat.
- La pràctica de la cooperació està subjecta a la **transparència, rendició de comptes i el caràcter mesurable** pel que fa als recursos destinats, les accions impulsades i els impactes aconseguits.

Finalment, el PDC assumeix el conjunt de valors i principis ordenadors recollits per la Llei Catalana de Cooperació¹, i que són àmpliament acceptats per tots els agents vinculats, com ara l'equitat en les relacions entre persones, pobles, cultures, nacions i estats, el respecte a la diversitat i entre les diferents parts, entre d'altres, o l'eficiència i l'eficàcia dels recursos emprats per a la seva implementació.

¹ Articles 3 i 6.

Objectius

Tot seguit es relacionen els objectius generals i estratègics de la política de cooperació a la ciutat. Segons la concreció d'aquests darrers, poden comptar amb objectius operatius. En qualsevol cas, les activitats que han de servir per a la consecució d'aquests objectius es definiran anualment en la mesura de les capacitats i recursos disponibles al Pla anual d'activitats. Paral·lelament també s'establiran els indicadors de procés i resultats de cada una d'elles.

Els objectius següents s'emmarquen dins dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides. Cal recordar que l'agost de 2015, 193 països van acordar els 17 ODS vigents a l'actualitat, mitjançant el document "Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible". En aquest sentit, cada Objectiu Específic es referencia a sota amb el corresponent ODS.

Objectiu General 1. Donar suport al desplegament dels drets humans i el desenvolupament sostenible

O.E.1.1 Empoderar les dones econòmica, social i políticament.

ODS 5 – Igualtat de gènere.

O.E.1.2 Contribuir a l'enfortiment de les institucions democràtiques, especialment al nivell local.

ODS 16 – Pau, justícia i institucions sòlides.

O.E.1.3 Millorar l'accés a un hàbitat inclusiu i amb serveis bàsics de qualitat.

ODS 6 – Aigua i sanejament.

ODS 7 – Energia neta i assequible.

ODS 11 – Ciutats i comunitats sostenibles.

O.E.1.4 Promocionar la salut pública comunitària i els hàbits saludables de vida.

ODS 3 – Salut i benestar.

O.O.1.4.1 Donar impuls al dret a l'accés a la salut visual, a través d'una visió comunitària, sostenible i pública, orientada a prevenir malalties i evitar-ne trastorns derivats de la mala visió.

O.O.1.4.2 Formar professionals al Sud global i acompanyar les polítiques públiques.

O.O.1.4.3 Donar suport a les iniciatives que des de la societat civil s'encaminin a garantir, de manera sostenible i amb un enfocament social, l'accés als serveis d'òptica i d'optometria.

O.O.1.4.4 Impulsar a Terrassa campanyes de sensibilització sobre el dret a la salut visual al sud global.

O.E.1.5 Afavorir la universalització de l'educació i dels sistemes públics que l'asseguren.

ODS 4 – Educació de qualitat.

O.E.1.6 Impulsar el treball digne, el comerç just i la transició de l'economia cap a la sostenibilitat.

ODS 8 – Treball digne i creixement econòmic.

ODS 9 – Indústria, innovació i infraestructures.

ODS 10 – Reducció de les desigualtats.

O.O.1.6.1 Donar suport a l'empoderament econòmic de les comunitats menys afavorides i de les dones.

O.O.1.6.2 Posar en marxa les relacions que el comerç just pugui generar, connectant també el teixit cooperativista local amb altres mercats i col·lectius del Sud global.

O.O.1.6.3 Augmentar la col·laboració amb les finances ètiques.

O.E.1.6.4 Involucrar la població de Terrassa en el canvi de paradigma a través de la sensibilització envers els seus hàbits de consum i amb les iniciatives que permetin un grau d'autogestió més elevat, la cura envers els béns comuns i els abusos per part del poder corporatiu.

Objectiu General 2. Impulsar una ciutadania crítica i activa davant els reptes globals, que participi i es mobilitzi amb la societat civil organitzada.

O.E.2.1 Facilitar la comprensió de fenòmens globals com les migracions o l'emergència climàtica, entre d'altres i la seva vinculació local.

ODS 4 – Educació de qualitat.

O.O.2.1.1 Introduir la visió de la justícia global en l'educació audiovisual de la ciutat, incorporant les temàtiques i els reptes vinculats, especialment la defensa dels drets humans, la pau i l'equitat entre gèneres, des d'una perspectiva intercultural.

O.E.2.2 Augmentar el coneixement de la política i de les accions de cooperació entre tota la població

ODS 4 – Educació de qualitat.

O.E.2.3 Facilitar la participació i la mobilització de la ciutadania a favor de la justícia global.

ODS 4 – Educació de qualitat.

O.O.2.3.1 Facilitar el suport a creadors, activistes, entitats i institucions del sud global i de casa nostra que impulsen la denúncia de violacions de drets humans, la incidència política i la mobilització ciutadana en tot el món a través dels mitjans audiovisuals, en tots els seus formats.

O.E.2.4 Contribuir a la defensa d'activistes de DDHH i a la difusió de les seves reivindicacions.

ODS 16 – Pau, justícia i institucions sòlides.

O.O.2.4.1 Establir aliances amb d'altres iniciatives a nivell català, estatal i internacional que tinguin com a objectiu visibilitzar els relats des del sud global sobre les opressions que pateixen les persones i comunitats més desafavorides.

Objectiu General 3. Afavorir la coherència de polítiques i la producció col·lectiva i transversal de la política de cooperació.

O.E.3.1 Millorar les capacitats del teixit local d'entitats i el seu alineament amb l'EGiBDH.

ODS 17 – Aliança pels Objectius.

O.E.3.2 Desplegar metodologies de concertació entre els diferents actors.

ODS 17 – Aliança pels Objectius.

O.E.3.3 Facilitar l'aprenentatge i la millora en la pràctica de la cooperació.

ODS 17 – Aliança pels Objectius.

O.E.3.4 Ampliar els agents i l'agenda política de la cooperació, potenciant la connexió entre dinàmiques locals i globals.

ODS 17 – Aliança pels Objectius.

O.O.3.4.1 Desenvoluparà accions de sensibilització que posin en valor la necessitat de la transició energètica i d'adaptació al canvi climàtic, connectant les polítiques públiques i les opcions de consum local amb els impactes globals.

O.O.3.4.2 Dur a terme accions de suport tècnic a ciutats i xarxes de municipis, adreçats a millorar la gestió de l'aigua i el sanejament, l'accés sostenible i l'estalvi energètic, la preservació del medi natural periurbà i l'urbanisme inclusiu.

O.E.3.5 Afavorir l'enxarxament amb altres actors més enllà de Terrassa.

ODS 17 – Aliança pels Objectius.

Accions estratègiques

Per desplegar l'actual pla, caldrà implementar un seguit d'accions estratègiques, el cronograma aproximat de les quals es recull a la 1 (pàg. 18).

Quant a l'OG1. *Donar suport al desplegament dels drets humans i el desenvolupament sostenible, en especial:*, no hi ha accions estratègiques directament vinculades. Les activitats contingudes dins aquest objectiu són els propis programes i projectes de cooperació al desenvolupament al Sud global. De la mateixa manera, les accions educatives són dins l'OG2. *Impulsar una ciutadania crítica i activa davant els reptes globals, que participi i es mobilitzi amb la societat civil organitzada:* tot i que aquest sí que necessita de la implementació d'algunes accions estratègiques:

- **Pla d'Educació per a la ciutadania global.** S'articularà un pla plurianual que inclogui totes les accions educatives a la ciutat, comprenent la formació i la sensibilització, així com aquelles accions d'incidència política que com a municipi puguin liderar-se. Amb caràcter anual, es construirà una programació, en coordinació amb la resta d'actors involucrats.
- Organitzar un **programa municipal de voluntariat** a l'entorn de la cooperació internacional, amb el suport de les universitats i el punt del voluntariat, enfocat a la mobilització ciutadana, la visibilització de la cooperació i la connexió amb les entitats de la ciutat i a nivell català.
- **Pla de comunicació.** Per reforçar les accions educatives i la visibilitat de la cooperació en general, s'elaborarà un pla comunicatiu amb la participació dels mitjans locals, públics i privats. S'integrarà l'enfocament en la justícia global de l'acció municipal en el conjunt de la comunicació corporativa de l'Ajuntament.

Pel que fa a l'OG3. *Afavorir la coherència de polítiques i la producció col·lectiva i transversal de la política de cooperació:*

- **Construir l'estratègia al Sud global dels sectors prioritaris,** amb el conjunt d'actors relacionats i amb el lideratge del municipi, obrint espai a la iniciativa directa i concertada. Requerirà d'un procés de reflexió i participatiu, generant alineaments de referència i preveient recursos i accions que potenciïn els diferents sectors. Es revisaran a mida que es posin en marxa i condicionaran l'activació i orientació dels diferents mecanismes previstos.
- **Identificar accions de cooperació tècnica.** L'Ajuntament farà una identificació a la interna dels recursos humans disponibles per a dur a terme accions de cooperació tècnica, especialment dins el marc dels projectes estratègics. Les persones participants rebran la formació necessària i es facilitaran els mitjans i les

condicions laborals per introduir aquestes noves funcions dins les seves tasques ordinàries.

- **Formació a entitats.** Les entitats més petites i no professionalitzades amb base a Terrassa, rebran suport per aplicar gradualment l'EGiBDH, així com acompanyament i formació d'entitats per treballar amb centres educatius i fora escola.
- **Crear i dinamitzar els espais de treball al Consell,** de manera que facilitin la concertació i l'alineament al voltant dels sectors estratègics, però també que permetin introduir la resta de millores identificades al PDC.
- **Avaluacions estratègiques de projectes de llarga durada.** Es programaran avaluacions d'aquelles intervencions que hagin rebut suport continuat des de l'Ajuntament de Terrassa durant els darrers anys. Aquestes avaluacions es plantejaran com un procés d'aprenentatge col·lectiu i com una eina per dissenyar la contribució de les entitats als projectes estratègics del PDC.

Finalment, de manera general als objectius:

- **Reforçar l'equip professional** i adquirir noves capacitats per impulsar els sectors prioritaris i la resta d'accions estratègiques previstes. Inclou la formació del personal involucrat dins altres serveis i departaments diferents de Cooperació.
- **Reformar les convocatòries** de projectes de cooperació i sensibilització per impulsar els sectors prioritaris, així com l'aplicació de l'enfocament de drets humans i de gènere, o la concentració geogràfica.
- **Avaluar de manera intermedia el Pla.** El PDC ha estat concebut per abastar la durada de l'Agenda 2030 i la planificació estratègica de ciutat, com a marcs de referència i als que contribueix. Per tal d'ajustar-se a les necessitats canviants en tot aquest període, es preveu una avaluació a mig termini, que permeti introduir les reorientacions pertinents.

Taula 1: Cronograma d'accions estratègiques.

Accions	Anys							
	2022	2023		2024		2025		2026-30
	2S	1S	2S	1S	2S	1S	2S	
Construir l'estratègia dels sectors prioritaris								
Crear i dinamitzar els espais de treball al Consell								
Reforçar l'equip professional								
Reformar les convocatòries								
Identificar accions de cooperació tècnica								
Pla d'Educació per a la ciutadania global								
Programa municipal de voluntariat								
Pla de comunicació								
Formació a entitats								
Avaluacions estratègiques de projectes de llarga durada								
Avaluar de manera intermèdia el Pla								

FITES

Tot i que, com s'ha indicat anteriorment, els indicadors de procés i resultat s'establiran puntualment dins de cada Pla Anual, el present document estableix una sèrie de fites estratègiques que caldrà haver assolit en el moment de fer la primera avaluació que es realitzarà a la meitat del recorregut del present Pla Director. A continuació enumerem les fites que s'estableixen:

- Existeixen mecanismes de suport comunicatiu o creatiu adreçat a la societat civil al sud global.
- Es realitza, com a mínim, una acció de cooperació tècnica anual en serveis bàsics i habitat.
- S'ha aconseguit la sostenibilitat i la integració als sistemes públics dels centres educatius que han rebut suport municipal.
- Es dona, com a mínim, una acció anual de suport a l'Economia Social i Solidària.
- S'ha articulat una acció de cooperació tècnica en matèria d'Economia Social i Solidària.
- S'organitza una acció anual conjunta d'ECG o sensibilització amb tots els departaments i serveis coproductors de la política.
- La major part dels mitjans de comunicació locals inclouen notícies relatives a la cooperació a Terrassa.
- Anualment s'han organitzat activitats amb persones defensores dels DDHH adreçades a la ciutadania.

- Les convocatòries públiques i la resta d'instruments incorporen criteris per assegurar la inclusió de l'EGiBDH.
- Existeix un programa de formació per a les entitats de cooperació de la ciutat.
- S'ha dut a terme una avaluació estratègica de projectes de llarg recorregut.
- El Consell ha acollit debats o iniciatives amb altres entitats que no són estrictament de cooperació.
- Federacions d'entitats com LaFede o LaCoordi participen anualment en accions formatives, mobilitzadores i d'incidència a la ciutat.

Sectors prioritaris

Seguint els principis de localitzar i aportar al conjunt de la cooperació catalana i estatal el màxim de valor afegit des de Terrassa, d'una banda, i de facilitar la transversalització i la coproducció d'aquesta política pública al municipi, el Pla director preveu focalitzar-se en un seguit de sectors prioritaris. Aquests sectors concentren capacitats i experiències especials, que li permeten a Terrassa aprofundir en la generació de coneixement, la innovació i la generació d'impacte, gràcies també a la seva connexió amb altres polítiques per les quals el municipi ha fet una aposta estratègica i que, connectades amb la cooperació, poden guanyar en qualitat i abast.

Apostar per sectors estratègics no va en contra de la iniciativa de la societat civil local: al contrari, representa una oportunitat per recollir i estructurar aquestes iniciatives, afavorir la relació entre elles i connectar-les amb les polítiques locals, tot incorporant l'Ajuntament i d'altres actors de la ciutat que poden contribuir al seu desenvolupament. Els sectors volen, en aquest sentit, potenciar la concertació, per a la qual cosa s'habilitaran espais específics de treball, que es dotaran d'estratègies pròpies, que alimentaran l'estratègia del conjunt de la cooperació de Terrassa. A la 2 (pàg. 28) es recull el desplegament dels sectors prioritaris identificats, segons les diferents modalitats i línies de treball.

Salut visual

Terrassa concentra moltes de les capacitats presents a Catalunya, relatives a la salut visual. Hi té seu Facultat d'Òptica i Optometria de Terrassa (FOOT), dins la UPC, la qual proporciona la formació que segueixen gran part dels i de les professionals del sector al nostre país, però també a l'Estat i internacionalment. D'altra banda des de la FOOT es gestiona el Centre Universitari de la Visió (CUV), el qual desplega una important tasca social, amb la participació d'alumnat i professorat, així com iniciatives de recerca sobre salut visual comunitària. D'aquest entorn, gràcies a aquesta vocació social de la universitat, i d'altres iniciatives, han sorgit entitats de cooperació amb força trajectòria a la ciutat, les quals despleguen la seva activitat a diferents països del Sud global. Des de programes formatius d'àmbit regional per a professionals a l'Àfrica, fins a serveis quirúrgics i acompanyament mèdic a la població, o iniciatives d'economia social vinculada als serveis d'optometria, la trajectòria és ampla.

D'altra banda, Terrassa disposa del Consorci de Salut (CST) i d'altres centres mèdics hospitalaris, amb un potencial evident per a la cooperació internacional en matèria de salut pública. El mateix CST compta amb un grup organitzat de voluntariat i amb certa experiència al respecte.

El PDC vol recollir tota aquesta experiència per donar impuls al dret a l'accés a la salut visual, a través d'una visió comunitària, sostenible i pública, orientada a prevenir malalties i evitar-ne trastorns derivats de la mala visió. L'estratègia que es concreti haurà de considerar la formació de capacitats professionals al Sud global i l'acompanyament de polítiques públiques, especialment aquelles centrades en la intervenció a l'entorn local i proper, sense desentendre's d'altres nivells administratius i del sistema públic de salut dels països amb els que es col·labori. Els programes de recerca en salut adreçades a determinar tendències i augmentar la capacitat preventiva, seran impulsades igualment. També donarà suport a les iniciatives que des de la societat civil s'encaminin a garantir, de manera sostenible i amb un enfocament social, l'accés als serveis d'òptica i d'optometria.

Establir un territori que centri iniciatives facilitaria la coordinació de recursos i el disseny d'iniciatives conjuntes. Cal valorar aquesta concentració geogràfica i explorar les connexions amb la població egarenca amb origen al/s territori/s seleccionat/s, sense deixar de banda altres possibilitats. A Terrassa, en aquest sentit, també s'impulsaran campanyes de sensibilització sobre el dret a la salut visual al sud global.

El treball conjunt del grup d'actors servirà per l'intercanvi de coneixements, l'activació del voluntariat, especialment l'universitari, el disseny de campanyes de sensibilització i la facilitació de les qüestions logístiques als projectes al sud, entre d'altres qüestions.

Nou model econòmic

L'Economia Social i Solidària (ESS) és un actiu de la ciutat, la qual en disposa d'un Consell Municipal específic. Efectivament, ha existit un gran suport al moviment cooperativista i, en general, al desenvolupament local durant els darrers anys, amb una important experiència acumulada al municipi. Fins i tot, han existit experiències en aquest camp en matèria de cooperació local als països del sud, com ara Perú o el Senegal.

A més, s'han desenvolupat campanyes de suport al comerç just i existeixen entitats amb una bona implantació a Terrassa. Destacar el *Cafè Ciutat*, amb suport de la DIBA, que ha aconseguit treballar la difusió del cafè de comerç just entre el públic amb una xarxa de

nombrosos municipis catalans. En l'actualitat es treballa per a la seva acreditació com a Ciutat pel Comerç Just², i es continuen tirant endavant iniciatives per promoure el consum de proximitat, com ara el projecte Marca Terrassa Responsable³.

La ciutat també ha estat impulsora des de fa més d'una dècada de la compra i la contractació pública responsable, amb una normativa específica. Disposa, a més, d'entitats especialitzades en la promoció del treball digne al sud global, vinculades amb el món sindical i amb capacitat de treball amb els col·lectius menys afavorits de persones migrades.

El PDC pretén, en aquest sentit i amb aquestes capacitats, facilitar la transició cap a una economia sostenible i centrada en les persones, amb èmfasi en el comerç just i el km0, la transició energètica, la producció agroecològica i el consum responsable. L'estratègia que es concreti haurà d'afrontar el suport a un canvi de model que connecta l'agenda global i local:

- D'una banda, a través de la cooperació al desenvolupament, donant suport a l'empoderament econòmic de les comunitats menys afavorides i de les dones. Es mirarà d'aprofitar les connexions amb el teixit de persones nouvingudes a Terrassa, explorant les potencialitats per crear oportunitats econòmiques. Es donarà suport al desenvolupament local, a través de l'experiència acumulada mitjançant el desplegament de polítiques públiques. Es posaran en marxa les relacions que el comerç just pugui generar, connectant també el teixit cooperativista local amb altres mercats i col·lectius del Sud global.
- L'acció a Terrassa passarà per continuar el suport a la transició econòmica, en matèria de comerç de proximitat i compra i contractació responsables, en línia amb el que s'ha vingut fent. S'estudiaran alternatives per augmentar la col·laboració amb les finances ètiques. Finalment, es continuarà amb els esforços per involucrar la població en el canvi de paradigma, a través de la sensibilització envers els seus hàbits de consum i amb les iniciatives que permetin un grau d'autogestió més elevat, la cura envers els bens comuns i els abusos per part del poder corporatiu.

Comunicació per a la transformació social

Terrassa és una ciutat que compta amb una extraordinària concentració de recursos al voltant de la producció i l'ensenyament de l'audiovisual, així com una política pública força

² <https://lacoordi.cat/projecte/ciutats-pel-comerc-just/>

³ <https://www.terrassa.cat/responsabilitat-social-corporativa-rsc->

activa en aquest camp, de tal manera que el 2017 fou escollida Ciutat de Cinema de la *Creative Cities Network* de la UNESCO. La Taula Local de l'Audiovisual concentra tots els agents vinculats a la ciutat.

Entre d'altres actors, s'hi troba la seu de l'Escola Superior de Cinema i Audiovisual de Catalunya (ESCAC), centre universitari adscrit a la UB, amb un reconeixement i una activitat internacional molt rellevants. Manté programes de beques per a estudiants internacionals de graus i màsters, i el projecte cine base, adreçat a formar professors de secundària en capacitats i llenguatge audiovisual; un esforç complementari al que el mateix Ajuntament realitza amb professors i alumnes de primària i secundària per universalitzar l'alfabetització audiovisual a la ciutat, recollint i posant en valor la diversitat cultural de la seva població.

Adscrit a la UPC, s'hi troba també a la ciutat el Centre de la Imatge i la Tecnologia Multimèdia (CITM), especialitzat en animació, vídeo jocs, disseny i multimèdia. El Parc Audiovisual de Catalunya, d'altra banda, constitueix un dels centres de producció audiovisual més importants del sud d'Europa, integrant una nombrosa comunitat d'empreses del sector.

La xarxa de ciutats de la UNESCO a la que Terrassa pertany la vincula amb altres iniciatives de tot el món, posant al seu abast experiències i recursos reproduïbles local i globalment. En aquest sentit, el PDC desenvoluparà una estratègia fonamentada en dos eixos:

- Introduir la visió de la justícia global en l'educació audiovisual de la ciutat, incorporant les temàtiques i els reptes vinculats, especialment la defensa dels drets humans, la pau i l'equitat entre gèneres, des d'una perspectiva intercultural.
- D'altra banda, facilitar el suport a creadors, activistes, entitats i institucions del sud global i de casa nostra que impulsen la denúncia de violacions de drets humans, la incidència política i la mobilització ciutadana en tot el món a través dels mitjans audiovisuals, en tots els seus formats.

S'estudiarà la posada en marxa de programes de beques, formacions especialitzades, residències i estades, així com la mobilització de recursos per a la producció audiovisual, l'exhibició a través de festivals i esdeveniments, i la distribució als mitjans i altres canals.

S'establiran aliances amb d'altres iniciatives a nivell català, estatal i internacional que tinguin com a objectiu visibilitzar el relats des del sud global sobre les opressions que pateixen les persones i comunitats més desfavorides.

Dret a la ciutat

Terrassa ha fet part, durant els darrers anys, del corrent cívic i municipalista que ha treballat per recuperar la titularitat i la gestió de serveis bàsics. En especial, s'ha significat en la defensa de la gestió pública de l'aigua i el sanejament, per assegurar el dret humà a l'aigua, i en la defensa del dret a l'accés a l'energia. En aquest sentit, format part de l'Associació de Municipis i Entitats per l'Aigua Pública (AMAP) i de l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública (AMEP).

El 2018, la ciutat va concloure el procés de remunicipalització del servei d'aigua potable, tot creant TAIGUA, Aigua Municipal de Terrassa. Vinculat amb el mandat de transparència i participació ciutadana que implicada la gestió pública, es va crear l' Observatori de l'Aigua de Terrassa (OAT), peça important també dins l'estratègia de qualitat democràtica de l'Ajuntament.

A banda de les capacitats municipals, la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat de la UPC a la ciutat porta a terme bona part de la seva tasca relacionada amb el desenvolupament de tecnologies apropiades en el camp de l'accés i la gestió sostenible de l'aigua, vinculades a la resiliència i l'emergència climàtica, així com l'urbanisme i l'economia circular. També entitats vinculades a la ciutat han vingut treballant aspectes com la sensibilització sobre la gestió pública i el dret humà a l'aigua, o el seu enfocament de gènere.

D'altra banda, Terrassa ha iniciat el camí de la transició energètica amb l'impuls de comunitats energètiques, a través d'iniciatives coproduïdes amb associacions locals. Serà un procés que es desplegarà durant els propers anys, que necessitarà enxarxar-se i aprendre d'altres experiències.

Finalment, i de manera general, la ciutat disposar d'un important bagatge quant a la seva adaptació ambiental i urbanística, que pot ser compartida amb altres municipis de característiques similars.

El PDC preveu una estratègia centrada en la promoció de l'urbanisme inclusiu, l'accés a l'aigua i el sanejament, la transició energètica, les polítiques públiques participatives i la governança democràtica, en dues línies:

- A nivell local, es desenvoluparan accions de sensibilització que posin en valor la necessitat de la transició energètica i d'adaptació al canvi climàtic, connectant les polítiques públiques i les opcions de consum local amb els impactes globals. També, per posar de manifest la necessitat de la implicació en la gestió pública de la ciutadania, en la defensa del dret humà a l'aigua i a l'accés a l'energia. Se

sumaran, a més, les accions d'incidència política, a través de la participació a les xarxes municipalistes, per evitar els abusos corporatius quant aquests drets, i la repercussió internacional.

- En matèria de cooperació internacional, es duran a terme accions de suport tècnic a ciutats i xarxes de municipis, adreçats a millorar la gestió de l'aigua i el sanejament, l'accés sostenible i l'estalvi energètic, la preservació del medi natural periurbà i l'urbanisme inclusiu. Es col·laborarà amb ONG vinculades a la ciutat i amb altres xarxes municipalistes amb les que es comparteixi visió i estratègia sobre les transicions a realitzar, també en connexió amb el nou model a construir. Es valorarà el suport a la recerca, de la mà de la universitat, i el desenvolupament tecnològic sostenible, vinculat al suport a la gestió pública.

Modalitats

El PDC preveu les modalitats habituals per desplegar la cooperació internacional de Terrassa. Les modalitats es defineixen segons l'origen de les iniciatives que concreten aquesta política pública: directa, si sorgeix del propi Ajuntament, a través de qualsevol de les seves àrees i serveis o ens dependents; indirecta, si l'origen està a les entitats de cooperació, universitats o d'altres agents a la ciutat; o concertada, quan la iniciativa, el disseny i/o la implementació és a càrrec de l'Ajuntament i els anteriors actors.

Iniciativa directa

El present PDC potenciarà la iniciativa directa de l'Ajuntament, progressivament i a mida que activi les seves pròpies capacitats. En aquest sentit, la gran majoria d'accions relacionades amb l'educació, recollides en el Pla d'Educació per a la Ciutadania Global, estaran impulsades directament per aquest, tot implicant diferents àrees i serveis, a més del de cooperació, responsables a la ciutat de cultura, joventut, igualtat, economia social, medi ambient i educació, entre d'altres. Comprendran les accions de formació reglada i no reglada, i d'altres àmbits amb els que es puguin portar a terme accions amb enfocaments compartits en el marc de la sensibilització sobre els reptes globals.

Quant a la cooperació al desenvolupament, les accions de cooperació tècnica, en solitari o amb altres municipis i administracions públiques, també seran majoritàriament dins aquesta modalitat. De manera directa també es podran dur a terme altres iniciatives de cooperació, que incloguin altres components, i que hauran de ser identificades durant els propers anys.

Concertació amb altres actors

Desenvolupar la concertació entre actors és també un dels objectius del PDC, en un procés igualment gradual. L'establiment de sectors prioritaris haurà de facilitar l'entesa entre entitats, institucions i el propi Ajuntament de Terrassa, per arribar a construir iniciatives conjuntes.

La concertació buscarà la complementarietat dels diferents actors i la contribució amb valor afegit per cadascú d'ells. El suport i ampliació d'accions que els agents de cooperació presents a la ciutat, per part de l'Ajuntament, serà la via prioritària, per conformar iniciatives de desenvolupament o educació amb més impacte o abast. També la

incorporació de noves capacitats a la ciutat, adaptant-les a l'estratègia pròpia de Terrassa a través del procés de concertació.

La concertació es treballarà prioritàriament als espais de governança que determinin els sectors prioritaris, maldant per la màxima transparència, pluralitat i participació. S'establiran acords de col·laboració que delimitin l'abast i les característiques de les iniciatives conjuntes, i seguiran les estratègies sectorials que s'estableixin.

Iniciativa d'altres actors

La iniciativa dels actors tradicionals de cooperació, en especial de les ONG especialitzades de la ciutat, continuarà sent la modalitat central. Aquesta es vehicularà a través de les convocatòries públiques de projectes de cooperació i educació per a la ciutadania global. Estaran adreçades al teixit d'entitats arrelades al municipi, però també a les propostes d'altres d'implantació catalana o estatal.

Les convocatòries es dotaran de bases alineades amb el PDC i la valoració de les propostes continuarà comptant amb la participació del CMSC, sense excloure altres mecanismes addicionals que assegurin la qualitat i l'alineament estratègic de les iniciatives. En especial, la inclusió de l'EGiBDH i un enfocament educatiu que permeti aprofundir el treball de les entitats a la ciutat, lligant l'agenda local i la global, així com mobilitzant i facilitant la participació de la població.

Taula 2: Desplegament dels sectors prioritaris per línies de treball i modalitats.

Línies	Desenvolupament i ajuda humanitària.		Educació per a la ciutadania global	
	Directa i Concertada	Indirecta	Directa i Concertada	Indirecta
Modalitats				
Sectors Prioritaris				
Salut visual	Programes formatius i de recerca. Suport a l'accessibilitat i la sostenibilitat dels serveis d'optometria i òptica.	Projectes d'assistència en salut visual i enfortiment del sistema públic de salut.	Accions de sensibilització sobre el dret a la salut visual.	Accions de sensibilització sobre el dret a la salut visual.
Nou model econòmic	Cooperació tècnica en desenvolupament local.	Projectes de defensa dels drets laborals i treball digne. Reforç de l'economia social i solidària. Empoderament econòmic de les dones.	Cafè <i>Ciutat</i> i d'altres accions de suport al comerç just i les finances ètiques. Sensibilització sobre la transició econòmica sostenible.	Accions formatives i sensibilitzadores via convocatòries per a entitats.
Comunicació per a la transformació social	Suport a col·lectius i creadors del sud global en la creació de continguts en defensa dels DDHH (formació, producció, distribució).	Projectes de suport a l'augment de capacitats comunicadores al sud global.	Educació visual des de la perspectiva de justícia global.	Campanyes que incloguin accions de comunicació en la defensa de DDHH
Dret a la ciutat	Cooperació tècnica en accés a l'aigua i sanejament, transició energètica, urbanisme participatiu, adaptació i resiliència climàtica.	Projectes al sud global centrats en l'accés a l'aigua, l'energia, l'urbanisme i la defensa del territori, amb una perspectiva EGiBDH.	Sensibilització sobre el dret humà a l'aigua, la transició energètica i el canvi climàtic. Incidència política en favor de la gestió pública a través de xarxes.	Accions formatives i sensibilitzadores via convocatòries per a entitats. Recerca aplicada des de la universitat i entitats especialitzades.

Línies de treball i instruments

Les línies de treball són igualment les que, de manera convencional, conformen la cooperació internacional i contribueixen per igual a la seva posada en pràctica.

La cooperació per a la justícia global⁴ es refereix a les accions realitzades al Sud global, encaminades al desplegament efectiu del conjunt de drets humans. Quan aquestes accions exteriors tenen a veure amb la intervenció en escenaris de catàstrofes o conflictes, on l'objectiu es protegir vides humanes i rescabalar les condicions materials perquè persones i comunitats tornin a unes condicions dignes, es tractarà d'Ajuda Humanitària, que pot ser d'emergència o sostinguda. Finalment, l'educació per a la ciutadania global se centra en la feina que es porta a terme a Terrassa, Catalunya o la resta de l'Estat, i té a veure amb la formació, sensibilització, mobilització, recerca, incidència i comunicació, adreçada a la població i les institucions i persones amb responsabilitats de tota mena, vinculades amb la justícia global.

Cooperació per a la justícia global

La cooperació que Terrassa porta a terme fora del municipi té a veure amb l' *OG1. Donar suport al desplegament dels drets humans i el desenvolupament sostenible*, i es posa en marxa a través d'una sèrie d'instruments:

- **Convocatòria de projectes de cooperació.** Aquest serà l'instrument principal perquè les entitats continuïn presentant les seves propostes. La convocatòria integrarà nous criteris que potenciïn tant l'EGiBDH, incorporarà l'avaluació dels impactes aconseguits en aquelles accions de continuïtat i reservarà suficients recursos per estimular els sectors prioritaris.
- **Acords amb entitats i altres administracions.** Es podran desenvolupar acords amb entitats d'àmbit català, estatal o internacional per a iniciatives que permetin desenvolupar els sectors prioritaris o bé que puguin facilitar-ne la gestió.

⁴ Habitualment se l'ha denominat «cooperació per al desenvolupament». El canvi es justifica per la voluntat de reforçar la idea de treballar no tant per una idea occidental de desenvolupament, com de desplegament dels drets humans i de desmuntatge de les opressions i relacions de poder que no permeten triar i posar en marxa una idea pròpia del desenvolupament en cada societat i comunitat humana, respectuosa amb les persones i el medi ambient.

- **Programes conjunts amb altres administracions.** Pel que fa a la iniciativa directa, es treballarà per establir programes amb municipis catalans, la DIBA i la Generalitat, que facilitin l'execució i augmentin els impactes de les iniciatives compartides.
- **Cooperació tècnica.** Es concretarà en missions curtes a terreny i seguiment des de Terrassa, per la qual cosa s'assegurarà la formació prèvia necessària de les persones que participin des d'altres departaments i àmbits, així com la incorporació de les tasques de cooperació a les seves funcions. Es podrà dur a terme directament, a petició de les entitats locals, d'altres administracions públiques nacionals o en col·laboració amb associacions municipalistes, mitjançant les eines de coordinació existents. S'atendran les peticions d'altres administracions locals compatibles amb les capacitats i competències de Terrassa.

Acció humanitària

L'acció humanitària, sigui d'emergència o de llarga durada, també es refereix a l'OG1. Pel que fa a la participació en **ajut humanitari d'emergències i accions de reconstrucció post-emergència**, la convocatòria específica és un instrument prou àgil i ràpid per atendre les eventualitats que poden sorgir, oberta durant tot l'any. Es podrà aprofitar la capacitat del FCCD, a través de les campanyes que organitza i el suport de la resta de municipis catalans.

Vinculada a aquesta línia, el PDC preveu la creació d'un mecanisme d'acollida dins un **Programa de Refugi**, capaç de donar resposta a la protecció d'activistes i de contribuir a la gestió de l'acollida de persones refugiades a la ciutat, causa de conflictes, catàstrofes, emergència climàtica i d'altres causes de migració forçada. En el cas dels activistes, podrà connectar-se amb accions educatives, per sensibilitzar la població sobre l'assetjament a la societat civil internacional, fent connexió amb programes com *Ciutats Defensores dels Drets Humans* i similars.

Educació per a la ciutadania global

L'educació per a la ciutadania global comprèn el programes i accions adreçats al conjunt de la ciutadania de Terrassa, dins l'OG2. *Impulsar una ciutadania crítica i activa davant els reptes globals, que participi i es mobilitzi amb la societat civil organitzada.* El PDC preveu la realització d'un **Pla d'educació per a la ciutadania global**, que estructurari totes les accions dutes a

terme des de cooperació i en col·laboració amb els diferents serveis i departament, així com amb les entitats locals. Aquest pla generarà, a més, una programació anual, construïda entre els diferents actors involucrats i i contemplarà diferents aspectes:

- Pel que fa a la **formació**, els centres educatius ja disposen d'una oferta molt completa en diferents aspectes, més enllà de la cooperació, i no sembla oportú incrementar-la des d'aquesta. S'adaptarà el catàleg d'activitats i s'ajustarà l'oferta de les entitats amb nous formats i continguts, i la convocatòria adreçada a aquestes s'orientarà per a facilitar al renovació pedagògica, també en matèria de sensibilització, segons la naturalesa de les propostes.

El PDC vol centrar el creixement d'aquesta línia de treball en la **formació fora escola**, dins el Programa Educació 360 i d'altres iniciatives.

- D'altra banda, la **sensibilització** es construirà amb el concurs d'altres serveis i departaments, coordinant accions i espais conjunts, especialment en les línies identificades com a estratègiques al PDC. En especial, en matèria de comerç just i consum responsable, drets de les dones, dret a la ciutat, emergència climàtica, pau i no violència i d'altres aspectes. Amb les entitats es treballarà la inclusió de nous formats i eines, aprofitant el potencial associat al sector prioritari de comunicació transformadora, i vinculat amb la inclusió de noves veus i mirades des del Sud global, però també des del teixit associatiu, les universitats i de l'economia social de la ciutat.
- **Participació i mobilització.** En aquest PDC, s'apostarà especialment per la mobilització ciutadana i del jovent en particular, amb la creació d'un **programa de voluntariat** en col·laboració amb les universitats de la ciutat.
- **Incidència política.** Terrassa continuarà sent activa en la defensa dels drets individuals i col·lectius, promovent posicionaments des del consistori amb el suport dels grups polítics i de la societat civil. Activarà la **diplomàcia de ciutats**, en base a les seves relacions internacionals i la **participació en xarxes**, reivindicant i defensant el rol dels municipis, també pel que fa a la construcció del sistema de cooperació català i estatal.
- **Comunicació.** El PDC preveu desenvolupar un **Pla de comunicació**, amb la participació de mitjans públics i privats de la ciutat, que serveixi per potenciar les accions educatives en el seu conjunt, i els missatges des de l'Ajuntament, alineats amb la justícia global, més enllà de la comunicació d'esdeveniments.

Prioritats geogràfiques

El present PDC vol avançar cap a la concentració dels recursos destinats a cooperació des de Terrassa, per facilitar l'avaluació dels impactes, la capitalització de coneixements i el desenvolupament d'accions de llarg recorregut. La concentració i l'orientació geogràfica seguiran també el principi municipalista de la cooperació egarenca, maldant per centrar-se i tenir continuïtat en un nombre reduït de ciutats i xarxes municipalistes. Aquestes, d'altra banda, hauran de tenir característiques específiques que les facin especialment receptives al treball conjunt amb Terrassa, i susceptibles d'aconseguir els màxims impactes possibles.

En aquest sentit, el pla es focalitza de manera no restrictiva, en l'acció local a algunes zones del món, tot atenent als següents criteris:

- **Municipis i regions d'origen de la població nouvinguda a Terrassa**, en especial el Marroc i el Senegal.
- Municipis amb **vincles històrics** de la cooperació a la ciutat i amb capacitats instal·lades, en especial a l'**Amèrica Central, el Sahel i la Mediterrània**.
- Municipis amb els que es comparteixin **xarxes internacionals** i que permeti potenciar aquestes i alinear estratègies.
- **Municipis i regions de qualsevol país prioritari per a l'ACCD o l'AECID⁵**, o classificat com a poc desenvolupat segons el seu IDH, podrà rebre suport.

⁵ La prioritització de països i zones geogràfiques per part de l'AECID i l'ACCD, dependrà dels seus respectius plan directors, vigents en cada moment. Consulteu <https://www.aecid.es> i <http://cooperaciocatalana.gencat.cat>.

Recursos i Capacitats

Terrassa es troba en un nivell alt pel que fa al pressupost en cooperació al començament del PDC. Tot i així, manté el compromís d'assolir i superar el 0,7%, segons els criteris comptables del FCCD, especialment en la mesura en què es puguin activar noves iniciatives directes i concertades.

Per aquesta finalitat, és imprescindible reforçar l'equip tècnic al servei de cooperació, amb prou capacitats per incorporar i gestionar aquestes noves iniciatives, articular els nous actors i avançar en la prioritització efectiva dels sectors estratègics identificats pel PDC.

D'altra banda, es comptarà amb la col·laboració de la resta de serveis, en relació a accions educatives o de cooperació tècnica. També amb les empreses públiques, equipaments públics, universitats i centres docents que prenguin part de les accions de cooperació.

El pressupost per a aquest PDC resta vinculat a l'aprovació anual del pressupost de l'Ajuntament de Terrassa i de la quantitat que correspon al Servei de Cooperació Internacional i a la resta de serveis municipal implicats en el PDC, una part de la qual es destinarà a l'execució de les accions plantejades en aquest document, en funció de les que anualment es prioritzin.

A inici d'any i amb periodicitat anual, s'elaborarà un document complementari on es recollirà les accions planificades per a cada any i el pressupost que s'hi destinarà.

En especial, pel que fa a les accions de cooperació tècnica, es preveuran les formacions i la creació de condicions laborals suficients per tal de que el personal de l'Ajuntament i els seus ens associats estigui en disposició d'incorporar-se a aquesta mena d'activitats.

Actors i Aliances

L'Ajuntament de Terrassa promou una cooperació internacional basada en la col·laboració amb diferents actors i l'establiment d'aliances que permetin assolir el màxim impacte amb la major eficiència possible en la implementació de l'Agenda 2030, la promoció de la pau i la defensa dels Drets Humans. Entre aquests, cal destacar-ne:

- **Entitats locals de cooperació**, seran el principal actor executant recursos i proposant accions de cooperació al Sud global. El PDC ha de servir per avançar en l'alineament dins els sectors estratègics, respectant l'autonomia de les entitats.
- **Altres entitats** podran incorporar-se, aportant la seva visió local de reptes globals, i participant de l'enxarxament amb la societat civil i les persones activistes d'altres municipis al sud global. S'espera que l'economia social i solidària, el moviment pel dret a la ciutat, l'aigua o l'energia, ecologistes, feministes i d'altres entitats puguin participar, fent part també dels espais de governança. Els Consells i Taules en què aquestes entitats s'estructuren a la ciutat també seran partícips, en la mesura en què aquestes s'incorporin a la política de cooperació.
- **Col·lectius i entitats de persones migrades**, facilitant la connexió amb els seus països d'origen, pel que fa al desenvolupament, i les accions de caire educatiu i cultural a Terrassa.
- **Els centres i escoles universitàries** són igualment una peça important pel que fa a l'ampliació d'actors i a l'aposta tant per a la participació, com per aprofundir en una cooperació que fomenti la generació de coneixement i aporti un valor afegit.
- **El Consorci Sanitari de Terrassa** i altres institucions vinculades amb la salut a la ciutat, poden aportar el seu suport i la de les persones professionals que hi fan part, sobretot pel que fa al sector estratègic vinculat a la salut visual.
- **Taigua**, com a empresa pública gestora del servei d'aigua a la ciutat, esdevé un actiu important en el sector estratègic pel dret a la ciutat.
- **Altres departaments i serveis de l'Ajuntament de Terrassa**, pel que fa a programes i estratègies conjuntes i la cooperació tècnica. L'estratègia transversalitzadora i de posada en valor de les capacitats locals del present PDC, obliga a activar una col·laboració constant amb diferents àrees de l'Ajuntament, a la participació i a la coproducció en les diferents línies de treball. Aquest esforça es

lidera des de Cooperació, amb la complicitat de la resta de serveis i departaments municipals coproductors, tal i com recull la 3 (pàg 36).

- **Administracions locals catalanes.** El caire municipalista de la cooperació de Terrassa, així com els principis d'eficàcia, eficiència i de construcció d'aliances, obliguen a l'entesa amb altres ciutats en la construcció de projectes conjunts.
- **Fons Català de Cooperació al Desenvolupament,** el qual pot donar suport tècnic en la gestió de la cooperació a terreny. Pel que fa a la cooperació tècnica, la participació en els seus mecanismes de coordinació fa possible activar aquesta eina amb més garanties d'eficiència i impacte.
- **Diputació de Barcelona,** la qual facilita l'accés a finançament per a projectes al Sud global, eventual articulació de propostes de cooperació amb altres municipis del territori, especialment a la Mediterrània, i suport tècnic i econòmic per a l'avaluació de les accions i la producció i realització de continguts i activitats de caire educatiu. També es participarà als espais d'intercanvi com l'Espai de Treball en Educació de la Ciutadania Global, l'Espai d'Intercanvi en matèria de Planificació Estratègica de Cooperació al Desenvolupament i d'altres que puguin sorgir, els quals representen un referent tècnic i polític molt important per al municipi.
- **Generalitat de Catalunya,** com a paraigües de la política de cooperació al territori, oferint suport a través del Centre de Recursos Pedagògics local i específicament en el suport al sector dedicat a la comunicació transformadora, connectant iniciatives alineades. També en el suport a terreny, a través de les seves delegacions.
- **Xarxes municipals a diferents nivells:** Terrassa continuarà tenint un paper actiu en un seguit de xarxes com ara Alcaldes i alcaldesses per la Pau, Ciutats Educadores, Municipis per a l'Economia Social i Solidària, Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, CGLU, etc., Aquestes hauran de servir per desplegar la cooperació internacional del municipi, enfortir aliances amb altres actors i l'aprenentatge, així com posar en marxa determinades accions.

Taula 3: Àrees i serveis municipals coproductors de la política de cooperació.

Àrees i Serveis	Funcions	Activitats conjuntes
Educació	<ul style="list-style-type: none"> • Validar les metodologies pedagògiques. • Facilitar el contacte entre Cooperació i entitats amb centre educatius i comunitat educativa. • Integrar la visió de la cooperació als plans educatius, dins i fora escola. 	<ul style="list-style-type: none"> • Execució del Catàleg d'activitats. • Sensibilització a Biblioteques. • Execució Plans Educatius d'Entorn, Passaport Edunauta i d'altres. • Cooperació tècnica en polítiques educatives locals.
Emprenedoria i Economia Social	<ul style="list-style-type: none"> • Donar seguiment al progrés en compra i contractació pública responsables, i en finances ètiques. • Facilitar el contacte de la xarxa d'ESS local amb Cooperació. 	<ul style="list-style-type: none"> • Accions de suport al Comerç Just. • Sensibilització sobre la transició econòmica sostenible. • Cooperació tècnica en desenvolupament local.
Universitats i Ciutat Cinema	<ul style="list-style-type: none"> • Facilitar les relacions amb la comunitat universitària. • Inclusió de la visió de cooperació als programes i xarxes internacionals. 	<ul style="list-style-type: none"> • Programa de voluntariat i cooperació. • Accions de suport a la comunicació per a la justícia global.
Ciutadania i Drets Humans	<ul style="list-style-type: none"> • Facilitar la relació amb entitats de persones nouvingudes. • Assegurar la inclusió de l'EGiBDH a les iniciatives de cooperació. 	<ul style="list-style-type: none"> • Programa de voluntariat i cooperació. • Programa d'acollida i protecció d'activistes dels DDHH. • Formació als diferents actors en EGiBDH.
Igualtat	<ul style="list-style-type: none"> • Assegurar la inclusió de l'EGiBDH a les iniciatives de cooperació. • Facilitar el contacte de Cooperació amb les entitats feministes. • Integrar la visió de la cooperació als plans d'igualtat i diversitat sexual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar criteris d'equitat i enfocament de gènere als instruments de cooperació. • Formació als diferents actors en EGiBDH. • Valoració i avaluació de projectes i instruments amb visió de gènere. • Cooperació tècnica en polítiques d'igualtat, diversitat sexual i violència masclista. • Campanyes conjuntes de sensibilització. • Participació en xarxes sectorials internacionals
Urbanisme i Medi Ambient	<ul style="list-style-type: none"> • Donar seguiment al progrés de transició energètica, pobresa energètica i adaptació al canvi climàtic. • Assegurar dotacions habitacionals i recursos vinculats al dret a migrar i al programa de refugi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cooperació tècnica en accés a l'aigua i el sanejament, transició energètica i urbanisme participatiu. • Campanyes conjuntes de sensibilització. • Participació en xarxes sectorials internacionals

Àrees i Serveis	Funcions	Activitats conjuntes
	<ul style="list-style-type: none"> Facilitar la relació amb entitats ecologistes i pel dret a la ciutat, incloent l'aigua i l'energia. Incloure la dimensió de la cooperació a la Nova Agenda Urbana. 	
Relacions Internacionals	<ul style="list-style-type: none"> Inclusió de la cooperació en l'estratègia d'internacionalització. 	<ul style="list-style-type: none"> Coordinació de la participació en xarxes amb Cooperació.

Avaluació i seguiment del pla

El Pla director és una eina per orientar la política de cooperació al municipi. No és, de cap manera, un text tancat i que no permeti interpretacions, depenent de la conjuntura de cada moment, durant els vuit anys que mandat que té. Ben al contrari, la seva utilitat rau en la capacitat de poder interpretar de manera flexible els acords i les idees que el fonamenten, fent un exercici de realisme, acompanyant la praxis d'aquesta política pública.

L'espai de referència per a fer seguiment del PDC serà el Consell de Cooperació. Es preveu que es pugui dedicar una sessió anual a analitzar el seu acompliment i el seu progrés en conjunt, així com per discutir el **Pla anual d'activitats**, amb el que s'haurà de concretar la seva implementació any rere any. A nivell sectorial, a més, els grups de treball que s'estableixin contribuiran tant a l'elaboració dels plans anuals des dels seus respectius àmbits, com a la discussió i avaluació de l'estratègia específica.

Els plans anuals s'hauran de presentar, valorar i aprovar per part del CMSC abans del 31 de gener de l'any al que facin referència, comptant amb la participació de les àrees i serveis coproductors de la política. En aquest sentit, podran incloure accions que, no corresponent estrictament a Cooperació, tinguin un interès especial pel que fa a la coherència de les polítiques locals i el seu alineament amb la justícia global.

D'altra banda, el PDC preveu una **avaluació intermèdia** entre el tercer i el cinquè any de vigència, que permeti replantejar tant l'estratègia com la seva implementació en el seu conjunt. Serà una avaluació externa o mixta, en què s'analitzi el grau d'acompliment dels diferents objectius, en base als criteris indicats al mateix PDC, o d'altres que puguin complementar-los, i a les línies bases establertes. Igualment, s'analitzarà com estan progressant temes clau com l'EGiBDH o la transversalitat assolida a l'Ajuntament.

El PDC preveu, a més, realitzar fins el primer període d'avaluació general, un mínim de dues **avaluacions de projectes** que hagin comptat amb un suport important per part de l'Ajuntament de Terrassa, quant a volum de finançament i temps. Es plantejaran com a processos d'aprenentatge, oberts al conjunt d'entitats de la ciutat i no simplement a les entitats involucrades directament als projectes, en els quals es consideraran també els aspectes relacionats amb l'educació per a la ciutadania. Així, existirà la possibilitat de que les entitats del Consell participin en el procés, també a través de visites a terreny.

Finalment, al final de la vigència del pla, es podran considerar altres avaluacions relatives als programes i estratègies específiques s'enduguin, i que hauran de ser determinades a la reformulació del PDC, després de l'avaluació intermedia.

Pel que fa al **seguiment** de la implementació de la política de cooperació, el principi de concentració geogràfica ha de permetre la supervisió periòdica i programada de les accions al Sud global. Es concretaran missions, amb responsables polítics, electes i l'equip tècnic, en solitari o en coordinació amb altres municipis administracions públiques. S'estimularà la participació de les entitats del CMSC i de la resta d'agents de cooperació de la ciutat, per tal d'enfortir els processos col·lectius d'aprenentatge i la transparència. També serviran per alimentar l'estratègia comunicativa i de rendició de comptes a la ciutadania.

Complementàriament, es buscarà el suport d'altres administracions públiques, del FCCD i de les mateixes entitats amb presència a terreny per comptar amb un contacte directe i continu amb les accions i els actors vinculats a aquestes.

Per últim, es crearà una **Comissió transversal de cooperació**, amb les diferents àrees i serveis coproductors de la política, per facilitar la coordinació tècnica i política de tots els agents a la interna de l'Ajuntament, acompanyant la seva implicació gradual durant tot el període el PDC. Els membres d'aquesta Comissió podran participar a la CMSC, per facilitar la transparència, la concertació i la circulació d'informació relativa a la cooperació o a la resta de polítiques públiques relacionades amb la justícia global. Si s'escau, es dotarà un reglament de funcionament propi, i serà dinamitzada pel servei de cooperació. La Comissió i la CMSC són espais complementaris, amb la missió de col·laborar i contribuir a la millora qualitativa, l'eficiència i l'impacte de la cooperació de la ciutat de Terrassa.

Annex 1. Metodologia d'elaboració del Pla Director.

L'avaluació de l'anterior PDC, elaborada també amb el suport de la DIBA, posà de manifest una sèrie de mancances, reptes i lliçons apreses al voltant de la cooperació internacional a Terrassa, que han orientat en gran manera l'elaboració del nou Pla.

La dificultat de transversalitzar la política de cooperació ha estat un punt clau, en aquest sentit, i que ha determinat l'amplitud de la feina realitzada: el nou Pla s'emmarca dins els objectius del Programa de Govern pel mandat 2019-2023, alineats a la vegada amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides. En concret, el Programa estableix en el seu Objectiu 1: «Farem de Terrassa una sola ciutat, unida, inclusiva i plural, formada per persones iguals en drets i diferents en maneres de viure, que comparteixen el present, construeixen un futur millor i obren la ciutat al món». A l'Objectiu 3 estableix: « [Farem de Terrassa] una ciutat feminista i diversa, compromesa amb els drets humans, les llibertats i la democràcia». El Pla, però, ha dialogat amb tots els objectius del pla de ciutat, tot buscant la implicació dels diferents serveis i àrees, i identificant les potencialitats i alineaments necessaris per construir una política pública de solidaritat internacional de ciutat.

Metodològicament, s'han creat diferents espais de planificació i de coproducció, tenint en compte que, en una fase prèvia d'avaluació del pla anterior es van entrevistar informants clau per recollir aprenentatges i assentar les bases d'aquest Pla. La fase pròpiament de planificació del Pla Director de Cooperació 2022-2030, amb desplegament d'espais, persones i entitats implicades es detallen a la 6 (pàg. 43).

Els espais de planificació, de decisió i transversalització a l'interna de l'Ajuntament i de coproducció amb entitats, universitats i altres espais de la societat civil es detallen a continuació:

- A partir de la recollida d'aprenentatges, es va realitzar un primer taller exploratori amb caps de serveis de diferents àrees de l'Ajuntament amb l'objectiu d'identificar i orientar les línies futures de cooperació tècnica municipal i la implicació de les diferents àrees. En aquest primer espai transversal es van produir les primeres propostes des dels diferents serveis de l'Ajuntament.

- Aquest taller va tenir continuïtat en una sèrie de reunions d'àrees, amb participació de les responsables polítiques municipals i les cap d'àrea per assegurar la viabilitat política de les propostes que s'anaven perfilant.

Paral·lelament es va fer una crida al CMSC per formar un grup de seguiment, reflexió i definició de la cooperació concertada de Terrassa amb les entitats referents en el sector. Aquest grup va estar integrat per onze entitats, amb les quals es van portar a terme quatre tallers orientats a la identificació de les accions de cooperació posant el focus alguns dels principals dèficits sistèmics identificats a l'avaluació. La 4 recull les persones i entitats que es van oferir per integrar aquest grup i que van ser convocades als tallers.

Taula 4: Entitats del grup de seguiment del PDC.

GRUP DE SEGUIMENT DEL PLA DIRECTOR
Entitat
Fundació Main
Fundació Educació Solidària FES
World Vision
CCONG
Bosco Global
Amics dels Infants del Marroc (IMA)
Amics dels Infants del Marroc (IMA)
ALBA
Grup Municipal PSC Terrassa
Ramon Martí Bonet
Església Evangèlica Unida
Mans Unides
Microcrèdits

A partir dels àmbits de treball de les entitats i de l'experiència de les mateixes com a base, es va construir una reflexió conjunta, la qual es va alimentar amb altres experiències externes. Com a reforç, es van produir una sèrie de 4 podcasts (per incentivar la participació, atesa la situació sanitària, encara inestable), per exemplificar accions de cooperació innovadores i bones pràctiques amb EGiDH. Aquest material va ser facilitat amb anterioritat a cada taller, acompanyava la reflexió en cadascun dels tallers. La 5 en recull els continguts.

Taula 5: Sessió de reflexió amb el grup motor del CMSC.

Data	Sessió
29 març 2022	La Cooperació concertada https://open.spotify.com/episode/4LUnFJ5bdwARzGmKeZQCQc
31 març 2022	Una cooperació amb enfocament de drets https://open.spotify.com/episode/1td6aXcb6pV1vyWuFfe0cZ
5 abril 2022	Incorporar la visió feminista a la cooperació https://open.spotify.com/episode/4FoKvCH7BdOa0RPjMKeemX
7 abril 2022	Educació per la Ciutadania Global en la cooperació municipalista https://open.spotify.com/episode/7LeHUCfkaP7wVqvjvFrrdB

- Per últim, un cop identificades les futures accions estratègiques del pla, es van convocar 6 grups focals integrats per regidors/es i caps dels serveis de l'Ajuntament i pels actors de ciutat identificats com a possibles aliats en el desenvolupament futur d'aquestes. Aquests grups focals van explorar les possibles col·laboracions futures i els punts de confluència amb entitats, altres organismes oficials com les universitats, plataformes, col·lectius, etc. que operen a la ciutat de Terrassa. Aquests grups focals (dels quals se'n dona detall a la 6 (pàg. 43) van ser convocats i acompanyats per la regidora, i són:
 - Grup focal Comerç Just i Economia Social i Solidària
 - Grup focal Salut visual
 - Grup focal Ciutat Inclusives i Dret a la ciutat
 - Grup focal Educació per la Ciutadania Global
 - Grup focal Comunicació audiovisual per la transformació social
 - Grup focal Voluntariat.

Paral·lelament al desenvolupament dels espais de coproducció, es van portar a terme reunions periòdiques de coordinació amb la regidora d'Educació, Solidaritat i Cooperació, la cap de serveis de polítiques d'Igualtat i Qualitat Democràtica, el cap del servei de solidaritat i cooperació i l'equip consultor.

Annex 2. Detall del pla de treball

A continuació presentem sintèticament el pla de treball amb les persones i àmbits participants en el procés, que resta reflectit a la 6.

Taula 6: Pla de Treball.

TALLER EXPLORATORI COOPERACIÓ TÈCNICA	
20/01/2022	Cap de servei d'Universitats Cap de servei d'Emprenedoria i Economia Social Cap de servei Ciutadania Cap tècnica de Qualitat Democràtica Cap de servei de Polítiques de gènere Cap de servei Educació Cap de servei de Medi Ambient Cap de servei d'Estudis i Observatori de la ciutat
REUNIONS PER ÀREES AJUNTAMENT DE TERRASSA	
17/03/2022	Regidora de solidaritat i cooperació Cap del servei de cooperació i educació
17/03/2022	Regidor d'economia social, Universitats i projectes audiovisuals Cap de servei d'economia social i empenedoria
17/03/2022	Cap de servei universitats Regidora ciutadania, joventut, qualitat democràtica i drets humans
28/03/2022	Cap de servei ciutadania
26/04/2022	Cap servei qualitat democràtica i entitats. Regidora de Polítiques d'Igualtat Tècnica de polítiques de gènere Regidor d'urbanisme, Medi Ambient, Sostenibilitat i Energia Cap de servei de Medi Ambient
TALLERS AMB ENTITATS DEL CONSELL DE COOPERACIÓ	
29/03/22	Com cooperar de manera concertada entre els diferents actors de la ciutat?
31/03/22	L'educació per a la ciutadania i la comunitat educativa a Terrassa
05/04/22	Incorporem el feminisme a la cooperació.
07/04/22	Una cooperació basada en els drets humans.
GRUPS FOCALS	
4/05/2022	Grup focal Comerç Just i Economia Social i Solidària Assistents: La Coordi Alternativa 3 Sindicalistes solidaris Fundació Pau i solidaritat Servei d'Emprenedoria i Economia Social de l'Ajuntament de Terrassa Servei de Solidaritat i Cooperació Internacional
9/05/2022	Grup focal Salut visual Assistents:

	<p>Direcció CUV- UPC Ocularis Ajuntament Viladecans. Tècnica auxiliar especialista Acció cívica Etnia Barcelona ConSORCI sanitari de Terrassa Òptics pel Món Servei de solidaritat i cooperació Internacional</p>
11/05/2022	<p>Grup focal sobre Ciutats inclusives i Dret a la Ciutat Assistents: Taigua: Cap del Servei de Comunicació Taigua: Cap del Servei d'Estudis i Projectes UPC càtedra UNESCO sostenibilitat Observatori de l'aigua Dones de l'aigua Servei Medi Ambient Ajuntament Terrassa Enginyeria Sense Fronteres Servei de solidaritat i cooperació Internacional</p>
13/05/2022	<p>Grup focal Educació per la Ciutadania Global Assistents: La Fede.cat Creixen Terrassa Àrea cicles de vida Ajuntament Terrassa Servei joventut Ajuntament de Terrassa Servei d'educació Ajuntament de Terrassa Servei de solidaritat i cooperació Internacional</p>
26/05/2022	<p>Grup focal comunicació audiovisual per a la transformació social. Assistents: Parc Audiovisual Terrassa ESCAC Servei de solidaritat i cooperació Internacional</p>
03/06/2022	<p>Grup focal sobre voluntariat Assistents: Servei de Qualitat Democràtica de Terrassa Centre de cooperació per al desenvolupament de la UPC Servei de solidaritat i cooperació Internacional</p>
REUNIÓ DE RETORN AMB SERVEIS MUNICIPALS	
21/09/2022	<p>Assistents: Àrea cicles de vida Servei d'educació Parc Audiovisual Terrassa Servei de Qualitat Democràtica Servei de Medi Ambient Servei d'Emprenedoria i Economia Social Servei de Polítiques de Gènere Servei de Ciutadania Servei de solidaritat i cooperació Internacional</p>

REUNIÓ DE RETORN AMB EL CONSELL MUNICIPAL DE SOLIDARITAT I COOPERACIÓ INTERNACIONAL

03/11/2022 Assistents:
Grup Municipal de Tot per Terrassa
Grup Municipal d'Esquerra Republicana de Catalunya
Grup Municipal de Junts X Terrassa
Grup Municipal de Partit dels Socialistes de Catalunya
Asociación Thiol Ak-Mbatar
Fundació Ramon Martí Bonet
Oberts al Món
Amics de Fundase
Fundació World Vision
Sindicalistes Solidaris
Fundació Educació Solidària
Associació Demé
Amics dels Infans del Marroc
Fundació Pau i Solidaritat
Associació Alba
Església Unida de Terrassa
Consorti Sanitari de Terrassa
Microcrèdits Solidaris per l'Àfrica
EDFON
Amics d'en Ferran
Grup de Solidaritat Oscar Romero
Mans Unides
Institut de les Desigualtats
Associació Coordinadora d'Ajuda Unida

Annex 3. Avaluació de l'anterior Pla Director

De manera resumida, l'avaluació del Pla director de cooperació (2014-20) va generar una sèrie de conclusions i recomanacions que han orientat l'elaboració del present PDC.

Taula 7: Conclusions i recomanacions de l'avaluació de l'anterior Pla director.

Conclusions

Estructuralment:

- No ha existit suficient lideratge polític per liderar un PDC força innovador i ambiciós en el seu moment.
- Equip tècnic insuficient per desplegar una política pública que superés simple distribució de recursos entre entitats i articulés els nombrosos recursos d'una ciutat com Terrassa.
- Instruments poc eficients, sense capacitat d'incorporar nous aprenentatges, conèixer els impactes generats i actualitzar la cooperació municipal.
- La transversalització no està estructurada i resta pendent de la voluntat favorable dels equips tècnics involucrats. La cooperació ocupa un lloc perifèric a l'organigrama de l'Ajuntament.
- Desacoblament amb l'estratègia d'internacionalització de la ciutat o amb l'Agenda 2030. L'esperit i els objectius del PDC no han estat assumits per la resta de polítiques locals.
- Poca proactivitat en la visibilització de la cooperació com a política pública, no existeix un discurs que defensi el seu valor i la seva aportació a la resta de polítiques.
- Els recursos econòmics s'han mantingut estables en pes absolut, davallant en termes relatius, lluny del 1% compromís municipal (inferior al 0,6% el 2021, segons la metodologia del FCCD).
- Tot i estar ben connectada a nivell de xarxes, Terrassa no acaba d'encaixar totalment amb el FCCD i beneficiar-se de la col·laboració amb ell.
- Terrassa disposa d'una xarxa molt interessant d'entitats d'àmbit local, però no gaire connectades fora de la ciutat i poca capacitat d'impulsar processos renovadors o accions conjuntes des del CMSC.

Quant a la pràctica de la cooperació:

- Encara és molt present un enfocament de resolució de necessitats bàsiques i no de construcció de drets humans, el que es tradueix en moltes accions de caire infraestructuralista.
- Existeixen nombroses iniciatives de transversalització de gènere, amb un enfocament de drets, que pot constituir una bona base per actualitzar la cooperació.
- Sectorialment, destaquen educació i salut, i dins aquesta darrera la salut visual, amb un bon grup d'entitats especialitzades. El suport a la governança democràtica no s'ha pogut desenvolupar tal i com s'esperava.
- S'ha aconseguit certa concentració entorn a un conjunt reduït de països, tot i que encara les ubicacions geogràfiques són nombroses, el que dificulta un seguiment més acurat i proper.
- No existeix encara un enfocament municipalista, que posi en valor la dimensió local. La modalitat indirecta absorbeix pràcticament tots els recursos, havent-se concretat poques experiències concertades o directes.
- L'EpD és una línia encara per desenvolupar, tant pels pocs recursos que s'hi dediquen com per la manca d'implicació de l'àmbit d'Educació de l'Ajuntament.

Recomanacions

A nivell estructural:

- Realitzar una reflexió, a nivell de ciutat, sobre el lloc que ha d'ocupar i els objectius que ha de perseguir la cooperació a la ciutat. L'aposta per aquesta política pública necessita d'un consens fort.

- Ubicar-la en un espai superior dins l'organigrama municipal, amb un mandat polític més potent.
- Diàleg obert amb les entitats per identificar fites realistes per al proper pla, tot reconeixent la diversitat de capacitats existent. Posar en valor i articular els diferents rols de tots els actors presents a la ciutat.
- Definir mecanismes per assegurar el paper orientador del PDC, de manera que l'acompliment de les fites i objectius proposats sigui substantiu i la pràctica de la cooperació s'orienti cap a ells.
- Explicar i treballar més les relacions amb xarxes i altres actors com la DIBA o el FCCD, entenent la seva importància estratègica per al municipi. Fomentar l'enxarxament de les entitats locals.
- Aproximació estratègica amb el FCCD, i explorar col·laboracions amb d'altres municipis amb visions similars, que possibilitin la concertació d'accions en xarxa i la captació de recursos addicionals.

En relació a la pràctica de la cooperació i l'educació al desenvolupament:

- Renovar i redefinir els actuals instruments, per permetre l'aprenentatge i la millora de la qualitat.
- Identificar a la ciutat les capacitats pendents d'articular, adreçades a construir una cooperació cada cop més municipalista, així com sectors d'expertesa, que facilitin l'especialització.
- Incorporar capacitats externes en la gestió del cicle de projectes, especialment en la valoració de propostes i en l'avaluació de les actuacions.
- Augmentar la concentració geogràfica i incentivar projectes conjunts entre entitats, per ajudar a l'eficiència dels recursos, un major impacte, seguiment i generació de coneixement al voltant.
- Augmentar recursos de les modalitats directa i concertada, per involucrar d'altres serveis, així com ens i institucions de la ciutat, en programes plurianuals amb altres administracions públiques del sud global.
- Augmentar els recursos destinats a l'EpD i guanyar en pes proporcional.
- Augmentar les capacitats de l'equip tècnic de Solidaritat i Cooperació de l'Ajuntament, especialment l'EpD i en gestió administrativa.
- Dotar-se d'una estratègia comunicativa per potenciar el treball educatiu i construir un relat al voltant de la cooperació que faciliti la seva defensa i posada en valor.

Annex 4. Bibliografia.

Coll- Planas Gerard; Solà- Morales, Roser (2019) Igualtats connectades. Guia per incorporar la interseccionalitat a les polítiques locals.

<https://igualtatsconnect.cat/wp-content/uploads/2019/06/Publicacion-Igualtats-Connectades.pdf>

Carrillo, Miquel; Vilar, Marc; García Ernest (2016) Guia Metodològica per a la identificació i implementació d'accions de cooperació tècnica municipal. Recuperat en data 13 de juny 2023.

https://www.fonscataala.org/upload/archivos/20170321_0135Guia_Cooperacio_Tecnica_municipal.pdf

Carrillo Miquel Coord. (2021) La nueva cooperación. Una propuesta de política pública para la Justicia Global. Barcelona. Icària Editorial.

Educació per a la justícia global. La Fede. Recuperat en data 13 de juny 2023

<https://www.lafede.cat/es/catala-educacio-per-a-la-justicia-global/>

Enfocament de Gènere i basat en drets humans (2016). Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament . Generalitat de Catalunya

http://cooperaciocatalana.gencat.cat/web/.content/continguts/01accd/Ajuts_Subvencions/2016/20160304_EGIBDH_2016.pdf

Pla Director de Cooperació al Desenvolupament de Catalunya 2019-2022. Generalitat de Catalunya:

http://cooperaciocatalana.gencat.cat/web/.content/continguts/02dgcd/PlaDirector/pla-director_2019-2022_maquetat.pdf

Pla Director de cooperació al Desenvolupament de l'Ajuntament de Terrassa 2014-20. Recuperat en data 13 de juny 2023. <https://www.terrassa.cat/es/pla-director-2014-2020>

Programa de govern 2019-2023. Cap a un nou model de ciutat. Ajuntament de Terrassa. Recuperat el 13 de juny 2013. <https://www.terrassa.cat/es/programa-de-govern-2019-23>

Ruta 3. Para crear nuevas narrativas y contar historias silenciadas (2017) En RUTAM. Guía para periodistas. Cómo informar de conflictos y situaciones humanitarias con enfoque de género desde el caso del territorio Palestino ocupado. LolaMora Producciones y Pikara Magazine. Agencia vasca de cooperación al desarrollo. Bilbao. Recuperat el 13 juny 2023 <https://unrwa.es/wp-content/uploads/2017/10/RutaZM.pdf>

Objectius per al Desenvolupament Sostenible (2015). Nova York. Nacions Unides.

Acrònims

ACCD	Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
AMAP	Associació de Municipis i Entitats per l'Aigua Pública
AMEP	Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública
AOD	Ajut Oficial al Desenvolupament
APS	Aprenentatge i Servei.
CAD	Comitè d'Ajuda al Desenvolupament de l'OCDE
CITM	Centre de la Imatge i la Tecnologia Multimèdia
CMSC	Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació
CRP	Centre de Recursos Pedagògics
CST	Consorci Sanitari de Terrassa
CUV	Centre Universitari de la Visió de la UPC
DAFO	Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats.
DIBA	Diputació de Barcelona
EGiBDH	Enfocament de Gènere i Basat en els Drets Humans
EpD	Educació per al desenvolupament, la pau i els drets humans
ESCAC	Escola Superior de Cinema i Audiovisual de Catalunya
FCCD	Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
FOOT	Facultat d'Òptica i Optometria de Terrassa
IDH	Índex de Desenvolupament Humà
OAT	Observatori de l'Aigua de Terrassa
ODS	Objectius de Desenvolupament Sostenible
PDC	Pla Director de Cooperació
UB	Universitat de Barcelona
UPC	Universitat Politècnica de Catalunya

Glossari

Educació per al desenvolupament, la pau i els drets humans. Es refereix al conjunt d'accions formatives (reglades o no), de sensibilització, recerca i incidència política que es duen a terme tant al municipi com a Catalunya, l'Estat i la Unió Europea. El seu objectiu és informar i mobilitzar la població, tant pel que fa a les seves decisions com a ciutadania, quant a la seva participació en accions de solidaritat i justícia global o pel que fa a les opcions de consum al seu abast.

Objectius de la cooperació. Identifica les fites per a les quals s'ha d'orientar la política pública municipal, i que el pla director estructura a través de les diferents aproximacions que hi conté.

Sectors prioritaris. Es refereix a aquelles especialitzacions temàtiques a les quals l'Ajuntament i el conjunt d'actors del municipi aporten un valor afegit significatiu, de manera que la ciutat contribueix singularment al conjunt de la cooperació catalana i estatal. Poden materialitzar-se en diferents línies, modalitats i instruments, dins els objectius de la política. A través de les bases de convocatòries o de la promoció d'espais de coordinació, s'assegura que concentrin recursos i capacitats.

Línies de treball. Són en les que es divideix tradicionalment l'acció de cooperació: accions per al desenvolupament, la pau i els drets humans, accions educatives i accions d'ajuda humanitària. És una classificació compartida pel conjunt d'actors.

Modalitats. Fa referència al lideratge de les iniciatives de les accions: directes, aquelles que són impulsades i executades des de l'administració pública amb els actors del Sud global; indirectes, quan altres actors les proposen i lideren, encara que sigui amb el suport públic; concertada, quan existeix algun grau de coproducció entre actors públics i privats, més enllà del finançament.

Instruments. Són els vehicles o figures administratives a través dels quals es despleguen les diferents iniciatives. Poden ser convocatòries, beques, convenis, suport pressupostari, cooperació triangular, etc.

Sud global. Terme aplicat tant al tercer món com al conjunt de països en vies de desenvolupament, incloent-hi també aquelles regions més pobres dels països rics del nord. Es refereix a aquells països que tenen una història interconnectada de colonialisme, neocolonialisme i una estructura social i econòmica amb grans desigualtats en nivells de vida, esperança de vida o accés a recursos.